

Savet za štampu
Francuska 5/7
11000 Beograd

ŽALBA

Obraćam Vam se sa molbom da razmotrite našu žalbu na tekst pod naslovom „Kamikaze na dva točka“ objavljen u magazinu SAT Plus 16. aprila na stranama 88-89. i koji potpisuje autor G. Kazić. Smatramo da su u gore navedenom tekstu prekršena sledeća načela Kodeksa novinara Srbije:

Poglavlje I „ISTINITOST IZVEŠTAVANJA“

Tačka 1. „Obaveza je novinara da tačno, objektivno, potpuno i blagovremeno izvesti o događajima od interesa za javnost, poštujući pravo javnosti da sazna istinu i držeći se osnovnih standarda novinarske profesije.“

Obrazloženje: naslov teksta „Kamikaze na dva točka“ sugeriše da biciklisti namerno ugrožavaju sebe i druge u saobraćaju, što zapravo nije tačno i to na osnovu iznetih statističkih podataka u samom tekstu, donekle možete i zaključiti, ako vas ton teksta neće u tome ograničavati. Novinar ovim naslovom netačno informiše čitaoce. Takođe, u antrfileu ispod naslova „Kamikaze na dva točka“, na samom kraju iznosi se tvrdnja: „Najčešće stradaju zbog sopstvene neodgovornosti“, što ni u jednom delu teksta nije potkrepljeno konkretnom statistikom ili izvorom.

Tačka 2. „Pravo je medija da imaju različite uređivačke koncepte, ali je obaveza novinara i urednika da prave jasnu razliku između činjenica koje prenose, komentara, pretpostavki i nagađanja.“

Obrazloženje: novinar naslovom kao i antrfileom u tekstu koji su najupečatljiviji delovima zapravo iznosi svoju ocenu, komentar, koji nije u skladu sa argumentima koji su prezentovani u samom tekstu. Štaviše, u pojedinim delovima teksta se statistika ličnim zaključcima „savija“ prema naslovu. Pa tako, ispod podnaslova „Sustizanje opasna radnja“, novinar navodi da „Ne čudi podatak da 94 odsto poginulih u nezgodama između biciklista i vozila čine vozači dvotočkaša.“, a zatim sledi zaključak autora da „Zakoni fizike i zdrav razum kažu da se golim telom ne ide na gomilu gvožđa, posebno ako je ta masa 15 ili 20 puta veća i kreće se brže“. Na ovaj način, autor sugeriše da biciklisti u nezgodama učestvuju upravo u skladu sa naslovom, „idući golim telom na gomilu gvožđa“. U celokupnom tekstu autor, iako govori o odgovornosti i neodgovornosti, izbegava da iznese konkretne tvrdnje o kojim procentima se radi i o kakvoj vrsti odgovornosti (doprinos ili uzrok). Naročito bismo naglasili ovu distinkciju, jer odgovornost može da se ogleda i u doprinosu nezgodi kao vidu odgovornosti, što ne menja činjenicu da je uzrok saobraćajne nezgode presudni faktor nezgode. Autor je bio dužan da vodi računa o konkretizaciji i kontekstu kako bi sprečio dovođenje čitalaca u zabludu ovakvim razlikama koje mogu pojačati utisak da su upravo biciklisti odgovorni (ili krivi) za saobraćajne nezgode u kojima učestvuju i da je broj nezgoda dramatično porastao. Ukoliko stavimo pogibije biciklista u širi

kontekst, u poslednjem zvanično dostupnom izveštaju Agencije za bezbednost saobraćaja (2017) navodi se da je prosečan godišnji broj biciklista oko 60, a trenutni broj je 64 ili 65. Posebno ističemo i da je broj biciklista porastao (naročito u Vojvodini), što nije razmatrano.

Tačka 4. „Novinar je dužan, kada je to neophodno, da konsultuje što više izvora i da im omogućiti da iznesu svoj stav.“

Obrazloženje: Novinar u tekstu nije konsultovao nijednog stručnjaka na temu bezbednosti biciklista, niti je dao mogućnost da profesionalna i druga stručna udruženja komentarišu njegovu pretpostavku da su biciklisti „kamikaze“ učesnici saobraćaja, već se oslanja na svoje predrasude koje sama statistika demantuje.

Poglavlje V „NOVINARSKA PAŽNJA

Tačka 1. „Novinar je obavezan da pristupa poslu sa dužnom profesionalnom pažnjom.“

Obrazloženje: Novinar u navedenom tekstu nije posvetio pažnju mogućim posledicama krivog predstavljanja činjenica i tako je bez osnove stavio bicikliste u fokus teksta u kom ih opisuje kao „kamikaze“ i kao rizični učesnici u saobraćaju, iako statistika to demantuje.

Tačka 4. „Novinar mora biti svestan opasnosti od diskriminacije koju mogu da šire mediji i učiniće sve da izbegne diskriminaciju zasnovanu, između ostalog, na rasi, polu, starosti, seksualnom opredeljenju, jeziku, veri, političkom i drugom mišljenju, nacionalnom ili društvenom poreklu.“

Obrazloženje: Novinar u tekstu koristeći pojedinačne slučajeve (videti antrfile i sam naslov) širi netrpeljivost prema učesnicima u saobraćaju. Uz to, u samom antrfileu vožnju automobila u alkoholisanom stanju predstavlja kao manji problem, jer konstatuje da „dok pijani vozači imaju šansu da prežive, jer ih štite razni sistemi“. Antrfile takođe generalizuje i širi stereotipe navodom da „biciklistima nije potreban niko drugi da bi stradali“.

Molim Savet za štampu da zauzme stav povodom naše žalbe i da je usvoji kao osnovanu.

U Novom Sadu, 25. maj 2020.

МАРКО
ТРИФКОВИЋ
1701983800035-170
1983800035
Digitally signed by МАРКО
ТРИФКОВИЋ
1701983800035-1701983800
035
Date: 2020.05.25 15:35:30
+02'00'

Podnosilac žalbe:
Marko Trifković
Marko Trifković, predsednik udruženja

Udruženje građana
Novosadska biciklistička inicijativa
Pere Popadića 11
Novi Sad 21000

Kontakt: 064-426-68-39 / office@nsbi.org.rs